

© Совет на Европа/ Европски суд за човекови права, 2012. Овој превод е изработен со поддршка на Human Rights Trust Fund на Советот на Европа (www.coe.int/humanrightstrustfund). Преводот не е обврзувачки за Судот. За понатамошни информации видете ја целосната назнака за авторски права на крајот на овој документ.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright indication at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

Информативна белешка за судската пракса на Судот бр. 137

јануари 2011

Haas против Швајцарија - 31322/07

Пресуда 20.1.2011 [Секција I]

Член 8

Позитивни обврски

Член 8-1

Почитување на приватниот живот

Одбивање да се стават на располагање лекови за да се помогне во самоубиство на пациент со ментално нарушување: *нема повреда*

Факти – Апликантот околу дваесет години страдал од сериозно биполарно афективно нарушување. Со оглед дека болеста му оневозможила да живее достоинствено, тој побарал од една приватна правна асоцијација во Швајцарија, која нудела услуги вклучувајќи и помош при самоубиство, да му помогне да го заврши својот живот. Апликантот од неколкумина психијатри побарал да му препишат смртоносен лек (натриум пентобарбитал), но без успех. Тој потоа побарал дозвола од разни федерални и кантонални власти за да го добие лекот од аптека без рецепт преку асоцијацијата, и повторно без успех. Апликантот поднел жалби до административните судови и на крај до Федералниот суд. Со пресуда од ноември 2006 година, Федералниот суд ги отфрлил неговите жалби, утврдувајќи дека треба да се прави разлика меѓу правото да се одлучи за сопствената смрт – кое овде не е во прашање – и правото државата или трета страна да помогнат во самоубиство, што не може да се заклучи од Конвенцијата. Пред Европскиот суд апликантот се изјаснил дека неговото право да го прекине животот на безбеден и достоинствен начин не било почитувано во Швајцарија, врз основа на условите кои требало да се исполнат за тој да може да ја добие смртоносната супстанција, особено лекарски рецепт издаден врз основа на темелна психијатриска проценка.

Право – Член 8: Правото на поединецот да одлучи како и кога неговиот живот треба да заврши, под услов тој да е во состојба да формира сопствена волја во однос на тоа и да дејствува согласно неа, е еден од аспектите на правото на почитување на приватниот живот. Меѓутоа, спорот во конкретниов случај се однесува на друго прашање: дали државата има „позитивна обврска“ според член 8 да обезбеди апликантот да може да добие, без

рецепт, супстанција која ќе му овозможи да умре без болки или да ризикува да не успее. Судот во врска со тоа напомува дека земјите-членки на Советот на Европа се далеку од постигнување консензус кој се однесува на правото на поединците да изберат како и кога да го завршат својот живот. Иако помошта во самоубиство е декриминализирана (барем делумно) во одредени земји-членки, големо мнозинство од нив става поголема тежина на заштитата на животот на поединецот, отколку на неговото право да го оконча животот. Судот заклучи дека државите имаат широка маргина на дискреција по ова прашање.

Иако Судот прифати дека апликантот можеби сакал да изврши самоубиство на безбеден и на достоинствен начин и без непотребна болка, тој сепак смета дека според швајцарското право, барањето да се има издаден лекарски рецепт за да се добие натриум пентобарбитал претставува легитимна цел, имено за заштита на луѓе од донесување избрзани одлуки и спречување на злоупотреба, чии ризици не смеат да се потценат во систем кој го олеснува пристапот до асистирани самоубиства. Судот го споделува ставот на Федералниот суд дека правото на живот ги обврзува државите да усвојат процедура со која ќе може да се обезбеди одлуката на некое лице да го оконча својот живот навистина да ја одразува неговата слободна волја. Барањето за рецепт, издаден врз основа на темелна психијатриска проценка, претставува начин да се задоволи таа обврска. Преостанува да се утврди дали апликантот имал ефикасен пристап до лекарска проценка која ќе му овозможила да добие натриум пентобарбитал (ако немал, неговото право да избере кога и како ќе умре би било теоретско и илузорно). Меѓутоа, Судот не е убеден дека било невозможно тој да најде специјалист кој би бил подготвен да му помогне, како што тој тврдел.

Земајќи ги предвид сите горе наведени факти и маргината на дискреција и проценка што ја имаат националните власти во оваа област, Судот смета дека, дури и под претпоставка државите да имаат позитивна обврска да преземат мерки со кои би олесниле достоинствено самоубиство, швајцарските власти не ја прекршиле таа обврска во случајот на апликантот.

Заклучок: нема повреда (едногласно).

На овој линк може да се најдат [Case-Law Information Notes](#)

© Совет на Европа/Европски суд за човекови права 2012

Официјални јазици на Европскиот суд за човекови права се англискиот и францускиот. Овој превод е изработен со поддршка на Human Rights Trust Fund на Советот на Европа (www.coe.int/humanrightstrustfund). Преводот не е обврзувачки за Судот, ниту Судот презема било каква одговорност за неговиот квалитет. Преводот може да се префрли од HUDOC базата на податоци за судската пракса на Европскиот суд за човекови права (<http://hudoc.echr.coe.int>) или од други бази на податоци со кои Судот го споделил. Може да биде репродуциран за некомерцијални цели под услов да се наведе потполниот наслов на предметот заедно со горната назнака за авторски права и споменувањето на Human Rights Trust Fund. Ако постои намера да се употреби некој дел од овој превод за комерцијални цели, Ве молиме контактирајте ги publishing@echr.coe.int.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012.

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human

Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012.

Les langues officielles de la Cour européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou de toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante : publishing@echr.coe.int.